

ฉบับที่ 71/2561

วันที่ 2 พฤษภาคม 2561

ผลการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน ครั้งที่ 22 การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 4 และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 นายอภิศักดิ์ ดันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน ครั้งที่ 22 (The 22nd ASEAN Finance Minister's Meeting: 22nd AFMM) และการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 4 (The 4th ASEAN Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting: 4th AFMGM) รวมทั้งการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีผลการประชุมในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน ครั้งที่ 22 มีความคืบหน้าในเรื่องต่าง ๆ เช่น

(1) กองทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Infrastructure Fund: AIF) ที่ประชุมเห็นว่า AIF ยังมีความสำคัญต่อการเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จึงเห็นควรให้คงสถานะการดำเนินการต่อไป แต่เนื่องจากขนาดกองทุนของ AIF ไม่เพียงพอสำหรับโครงการกู้ยืมในอนาคต ที่ประชุมจึงหารือเพื่อหาแนวทางสนับสนุนให้มีขนาดกองทุนใหญ่ขึ้น สามารถสร้างความน่าเชื่อถือทางเครดิตที่เพียงพอต่อการออกพันธบัตรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อลดต้นทุนการกู้ยืม

(2) ความคืบหน้าความร่วมมือด้านศุลกากร ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้เชื่อมโยงระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW) แล้ว 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ทำให้การขนส่งสินค้าข้ามแดนในภูมิภาคอาเซียนมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดที่ทำการพรมแดน (Protocol 2 Designation of Frontier Points) ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) ครบทั้ง 10 ประเทศแล้ว โดยการให้สัตยาบันพิธีสารฉบับที่ 2 คาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ภายในปี 2561 เพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการขนส่งสินค้าข้ามแดนในภูมิภาคอาเซียนมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และพิธีสารฉบับที่ 7 ว่าด้วยระบบศุลกากรผ่านแดน (Customs Transit System) ประเทศสมาชิกได้ยื่นสัตยาบันสารแล้ว 9 ประเทศ ยกเว้นอินโดนีเซีย

(3) ความร่วมมือทางด้านภาษีอากร ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานย่อยในด้านภาษีสรรพสามิต เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านภาษีสรรพสามิตของกลุ่มประเทศสมาชิก ในส่วนของความคืบหน้าในการเจรจาจัดทำอนุสัญญาภาษีซ้อน ประเทศไทยได้จัดทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว 8 ประเทศ เหลือเพียงประเทศบรูไนดารุสซาลามที่อยู่ระหว่างการทบทวน ขณะที่กัมพูชาได้ลงนามอนุสัญญาภาษีซ้อนกับบรูไนดารุสซาลามแล้ว และได้เริ่มเจรจาเพื่อจัดทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสมาชิกที่เหลือ

(4) ความร่วมมือด้านการประกันภัย ที่ประชุมสนับสนุนให้จัดทำแผนงานกรอบการรวมกลุ่มสาขาประกันภัยอาเซียน และส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันภัย รวมทั้งเห็นพ้องกับการดำเนินการตามแผนงานด้านการประกันภัยและการระดมทุนเพื่อการรับมือกับภัยพิบัติ (ASEAN Disaster Risk Financing and Insurance: ADRFI) ระยะที่ 2 ซึ่งกำหนดกรอบเวลาการดำเนินการ ในเดือนเมษายน 2561 ถึงเดือนเมษายน 2564 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการลดความเสี่ยงก่อนเกิดภัยพิบัติ และลดผลกระทบที่เกิดจากความเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติ

(5) ความร่วมมือด้านการป้องกันอาชญากรรมทางการเงินและการต่อต้านการฟอกเงิน ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ผ่านการประเมินผลอย่างเป็นทางการจากสำนักเลขาธิการการฟอกเงินประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Group on Money Laundering: APG) แล้ว คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ กัมพูชา และไทย สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนที่เหลือ คาดว่าจะได้รับการประเมินอย่างช้าภายในปี 2563 โดยประเทศไทยมีพัฒนาการในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลในระดับที่สอดคล้องสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญในด้านกรอบกฎหมาย และมีผลประเมินด้านประสิทธิผลในระดับสูงจำนวน 4 ด้าน ในระดับเดียวกับมาเลเซีย สิงคโปร์ และเบลเยียม

(6) การพัฒนาตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Capital Markets Forum: ACMF) มีความคืบหน้าในด้านการรับรองมาตรฐานพันธบัตรสีเขียวของอาเซียน (ASEAN Green Bond Standard: ASEAN GBS) เพื่อเป็นแนวทางในการออกพันธบัตรของประเทศสมาชิก และความคืบหน้าในด้านการเสนอขายกองทุนรวมข้ามประเทศในอาเซียน (ASEAN Collective Investment Scheme Framework: ASEAN CIS) ซึ่งมีประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมโครงการดังกล่าวจำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย โดยประเทศไทยอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างกองทุนรวมของไทยและกองทุนรวมต่างประเทศที่เข้ามาเสนอขายในประเทศไทย

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 4 มีความคืบหน้าในเรื่องต่างๆ ดังนี้

การดำเนินการตามแผนการรวมกลุ่มด้านการเงินของอาเซียน (Roadmap for Integration: Financial and Monetary Integration: RIA-Fin) โดยที่ประชุมได้มีการติดตามผลตัวชี้วัดความคืบหน้าการรวมตัวด้านการเงิน (Financial Integration) การเข้าถึงบริการทางการเงิน (Financial Inclusion) และการมีเสถียรภาพทางการเงิน (Financial Stability) เพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการด้านการเงินการคลังอาเซียน ค.ศ. 2016 - 2025 ภายใต้ AEC Blueprint 2025 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การเปิดเสรีบัญชีเงินเคลื่อนย้าย มีการปรับปรุงรายงานสถานะและความคืบหน้าในการเปิดเสรีบัญชีเงินเคลื่อนย้าย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการเปิดเสรีบัญชีเงินเคลื่อนย้ายของประเทศสมาชิกและมีความคืบหน้าในการผลักดันการใช้สกุลเงินท้องถิ่นเพื่อการค้าและลงทุนในภูมิภาค โดยธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารกลางอินโดนีเซีย ได้มีการจัดทำกรอบกลไกการชำระเงินสกุลท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกและกระตุ้นการค้าและการลงทุน

(2) การพัฒนาตลาดทุน มีการติดตามการพัฒนาตลาดพันธบัตรอาเซียนของแต่ละประเทศสมาชิก ในด้านการเข้าถึงตลาดพันธบัตร ความโปร่งใส เครื่องมือการระดมทุน มาตรการทางภาษี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักลงทุนรายย่อยในตลาดพันธบัตรด้วยการมีมาตรการบรรเทาความเสี่ยง ได้แก่ การให้ความรู้แก่นักลงทุนความเหมาะสมของการจัดประเภทของนักลงทุน การแยกบัญชีของลูกค้าจากรูทกรรมในบัญชีเพื่อการค้า และการจัดตั้งกองทุนเพื่อคุ้มครองนักลงทุน

(3) การเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงินภายในอาเซียน ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาเปิดเสรีภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) รอบที่ 8 ซึ่งคาดว่าไทยจะสามารถลงนามในพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินฉบับที่ 8 ได้ภายในปี 2561 สำหรับการเจรจาในรอบต่อไป ที่ประชุมเห็นควรให้ความสำคัญกับระดับการเปิดเสรีที่สมาชิกผูกพันเพิ่มเติมมากกว่าจำนวนรอบของการเจรจา

(4) การรวมตัวภาคการธนาคาร มีการตั้งเป้าที่จะดำเนินการจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs) อย่างน้อย 2 แห่ง ภายในปี 2562 โดย QABs เป็นธนาคารพาณิชย์ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกของประเทศสมาชิก (Host Country) เพื่อให้จัดตั้งในประเทศนั้นได้ ซึ่งจะมีบทบาทในการสนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงให้บริการแก่แรงงานที่จะมีการเคลื่อนย้ายภายในภูมิภาคมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการจัดทำแผนงานการรวมตัวภาคธนาคารในปี 2561 ซึ่งได้จัดทำตัวชี้วัดพื้นฐานภายในภูมิภาค (Baseline Intraregional Indicators) และหารือกับภาคเอกชนเกี่ยวกับการกำกับดูแลข้ามพรมแดน (Cross-Border Regulatory)

(5) ความร่วมมือด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินของภูมิภาค มีความคืบหน้าในการดำเนินการ โดยเร่งเสริมสร้างศักยภาพของประเทศสมาชิกในการพัฒนาวัตกรรมทางการเงินในระบบดิจิทัล การให้ความรู้ทางการเงิน และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงในภูมิภาคอาเซียน

(6) เวทีหารือด้านการประกันภัยอาเซียน (ASEAN Insurance Forum: AIFo) มีความคืบหน้าในการดำเนินการจัดทำร่างแผนงานกรอบการรวมกลุ่มสาขาประกันภัยอาเซียน โดยคำนึงถึงมิติต่าง ๆ ภายใต้สาขาประกันภัยอย่างรอบด้าน ทั้งเรื่องการเปิดเสรีสาขาประกันภัย การกระจายความเสี่ยง ความร่วมมือด้านการกำกับดูแลเสถียรภาพ และความมั่นคงของตลาดประกันภัย และการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนในสาขาประกันภัย และแลกเปลี่ยนความรู้ในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการรับมือกับภัยพิบัติ

(7) การชำระเงินและธุรกรรมทางการเงิน มีความคืบหน้าในการดำเนินการ โดยมีการประเมินความสอดคล้องของนโยบายและหลักเกณฑ์การโอนเงินรายย่อยของประเทศสมาชิกตามมาตรฐานสากล และได้ศึกษาแนวทางในการจัดทำกรอบการเชื่อมโยงระบบการโอนเงินรายย่อยระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงระบบ PromptPay ของประเทศไทยและ PayNow ของสิงคโปร์ โดยจะเป็นรูปแบบบรรทัดแรก (Pioneer Template) ในการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ในการประชุม AFMM และ AFMGM ครั้งต่อไปที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพนั้น จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4-5 เมษายน 2562 ณ จังหวัดเชียงใหม่